

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.

Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.

Nyiltér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyiltéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Tót pénzintézet Rimaszombatban.

Ha a közönségnek nem tetsző — különösen pénzintézet létesítésre, tehát üzletre vonatkozó vállalkozással bővebben foglalkozik a sajtó, sokszor még örvendeznek rajta a vállalkozók, mert azt tartják, hogy az reklám-számba megy.

Mi nem szívesen marolunk bele darázs-fészekbe, mert szeretjük a nyugalmat és kerülünk minden olyan nagyobb emóciót, mely nagyobb hullámokat ver, miután ismerjük a multak tapasztalataiból azt, hogy az igazmondás nyomán fakadt kellemetlenkedés nem válik soha nemesítő hatásává sem a közre, sem a küzdő felekre.

Azonban véleményünket mindenkor bátran megmondjuk és különösen nyíltan, őszinte magyarossággal megmondjuk akkor, mikor nemzeti érdekről vagy hazafiatalan vonatkozású ügyről van szó.

A Turócszentmártonban megjelenő hazafias érzelmeiktől duzzadó „Észak-Magyarország” mult száma indít bennünket arra, hogy az ott közölt vezércikket, mint bennünket közletről érdeklőt, megismertessük olvasóinkkal.

A cikk így szól:

TÁRCZA.

Fürdői levél.

Iglófürdő, 1911. júl. hó 31.

Kedves jó Batiak!

Miután a t. Szerkesztő barátom fürdőre való elutazásomat — melyet titokban szerettem volna tartani — kiszörkésztette, de sőt kierőszakolt levelemet akaratom ellenére idő előtt ki is pletykálta, nem akarván őt szerkesztői hazugságban hagyni, megírtam hát az általa megígért „fürdői levelet” — s ime utnak is boesátom azt az én kedves pátriámba, tisztelettel kérvén mindazokat, akik azt otthon elolvassák: hogy gondoljanak vissza ők is „a régi jó időkre” — s hasonlítsák össze azt a mai nemzetközi pocék telfordult léha világgal és ne ítéljenek el maradás, de mindíg hazafias gondolkodásomért.

Amikor a kánikulás nyár perzselő melege a nyakunkra hurokolódzik, a városok poros s különféle ártalmas miazmákkal telített légköréből, a legtöbb ember ki a szabadba, a zöldbe kívánczik. Jól eső érzéssel lélegzünk fel már csak annak a gondolatára is, hogyha rövid időre sikerülhet kiszabadulnunk azon megunt mindennapi egyhangu, munkakörünkből, melyben egész évet át robotolunk, reggeltől-

„Késmárk és Rimaszombat.

Sokat irtunk már arról a törekvéstről, amely az egész Felvidéket a tót nemzetiségi bankok hálózatával behódítani akarja.

De a mig mindedig arról volt csupán szó, hogy a tót tőke az elismert nemzetiségi központok megerősítését, vagy legföljebb a tót nyelvű vidékek behódítását célozta, addig ma már a törekvés jóval meszebb lép és azokra a szigetekre is kiterjed, amelyek a tót nyelvterületekben más nyelvű és más erkölcsű lakosságukkal az agitáló munka folytonosságát és egyöntetőségét zavarták.

Arról értesülünk ugyanis, hogy két fiatal, a legújabb időben képesített ügyvéd, természetesen a mindent mozgató tót nemzetiségi centrum akaratára, Késmárkon és Rimaszombatban telepszik meg s mindkét helyen azzal a kiküldetéssel, hogy tót nemzetiségi bankot alapítsanak.

A tót pénznek eddig tapasztalt hódító utjából láttuk, hogy a Felvidék nagyobb, majd kisebb központjai után az Alföld tót szigeteire vetette volt magát. Az előbbi helyeken természetesen azért, hogy a vidékek tót népét anyagi függésbe hozza s a tábornak mindenre kész de-

estvélig huzván a lélekölő igát, — amely lassan-lassan majd csak megörli testi-szervezetünk egész idegrendszerét.

Mivel pedig ebben a mai „bukj fel”-léha világban s a nehéz életviszonyok sivár harcizterepén, a ciztrábbnál-ciztrább helyzet, tura szokások, a kámfiesorodott divat, a kórság és a mindennapi élet követelményei sokkal erősebbek mint az emberek; erősebbek a gyenge ember erényeinél, de sőt erősebbek az emberek gyengeségeinél is: „egy felsőbb nagyhatalmasság” gyöngéd, de azért erélyes biztatására:

„Este jött a parancsolat
Violaszin pecsét alatt! . . .”

Iglófürdőden meg kellett rendelnem idejekorán egy ami szerény bugyellárisunk igényeinek megfelelő szobácskát. Mikor aztán a varrással, kikészüléssel és a hivatalos teendő lerázásával készen lettünk, f. évi júl. hó 15-én utnak indultunk hazulról a feleségem, sógorasszonyom és a keresztfiammal fürdőzni. A vasuti állomáson megváltottuk a jegyeket és felültünk a gőzösre, amely prűszkölve vitt bennünket egész Igló városig. Itt leszáltunk a vonatról és koscsikra ültünk, melynek tátosai lassu ügetéssel, de biztos döcögéssel szállítottak bennünket kitűzött célpontunk, Iglófürdő felé. Mignem egy vadvirágos völgyön vezető elég poros uton át, egy üde zöld fenyvesektől körülvett hegykatlanba értünk, ahol tátosaink egy kis sárga házacska előtt állottak meg, melynek barátságosan

rékhatat biztosítson, az utóbbi helyeken pedig azért, hogy a jelentékenyen gazdagabb elemek bevonásával a tót tőkének nagyobb forgalmat és nagyobb jövedelmet biztosítson.

Abban ugyanis, hogy a kisebb-nagyobb tót szigetek a pénzügyi manipulációba fölvetettek, első tekintetre nem lehetett mást látni, mint azt, hogy ezek a Felvidék kedvezőtlenebb helyzetben lévő pénzintézeteit támogassák, vagyis hogy ellensúlyozzák azokat a veszteségeket, amelyek a kisebb apparátussal, de nagyobb kockázattal dolgozó felvidéki tót pénzintézeteket érik. S ugyanakkor föl kellett tételeznünk azt, hogy az alföldi bankok meg is fognak maradni működésük e kisebb határaiban és ott, ahol beláthatatlan magyar nyelvterületek választják el a részeket egymástól, a nemzetiségi munka ugynevezett szellemi részére a nemzetiségi öntudat fölbresztésére gondolni sem fognak.

A legutóbb itt fölmerült egyes jelenségek azonban máris mást mutatnak. Mutatják azt, hogy a tót pénz forgalma mellett az izgatás éppen annyira képezi gondoskodásuk tárgyát ott, mint a Felvidék bármely általuk már meghódított

mosolygó világos és tágas szobácskájában otthonosan letelepedtünk, hogy a kánikulás forró nyár egyik részét itt töltsük el kedélyesen, kiszapultatván magunkból az idegességet, podegrát, a migráint és a mai secessió kornak egyéb divatos nyavalyait.

S ezzel a kedves „drága” — nyaralást és fürdőzést szerencsésen megkezdtük.

Másnap korán reggel kelve, mohó vágygyal és telesigázott kíváncsisággal indultunk reggeli sétára, hogy mielőbb gyönyörködhessünk e kis fürdőhelynek a természettől oly dusan és pazarul megáldott szépségeiben és az itt talált nagyszámú fürdőközönség különféle szórakozásaiban.

A „Petőfi-tér”-en nyüzsgő kisebb-nagyobb szórakozások, élénk beszélgetések, vitatkozások és szapulgatások éber megfigyelései után, csak hamar tisztába jöttünk azzal, hogy itt már alaposan kialakultak a kisebb-nagyobb egyszerűbb és divatosabb fürdői társaságok és különféle kotériák, melyek fésztelenül és hangos jókedvel folytatták megszokott ünyölődéseiket és szórakozásaikat. Csak mi négyen, az ujanjöttek maradtunk egymagunkra, mint a számkivetett szárnyaszegettek.

No! . . . megálljatok! mondok elkeseredve, majd a tollam hegyére horgászok én valamegyiteket, amiért nem jöttetek elibénk bandériummal, de sőt észre sem kívántatok bennünket

részen és hogy éppen olyan féltékenyen őrködnek annak megtartásán ott is, mint itt.

És amíg egyrésztől más világitásba helyezi azt a munkát, amit a Felvidék tót pénzintézeteivel végeznek, gondolkodásra készített aziránt is, amit az alföldi tót szigetek meghódításával czéloznak.

S ezek után most Késmárk és Rimaszombat.

Késmárk, az a mindig hazafiasan gondolkodó és érző német város, a mely mindig ott volt az első sorokban akkor, amikor a magyar szabadságot bármely irányból jövő támadással szemben védekezni kellett, az a város, amelynek gazdag történelmi emlékei a polgárság rendithetetlen hazafias érzéséről és áldozatkészégéről beszélnek csupán, ma arra van kiszemelve, hogy az eddigi tradíciókkal merőben ellentétes irányu agitációnak otthonául, központjául szolgáljon. Ki van szemelve arra, hogy haza és magyarelles törekvéseket befogadjon, szitson, terjesszen és megerősítsen.

És amilyen hihetetlennek tetszik ez a föltevés, olyan képtelennek látszik a Rimaszombattal való tervezés is. Ott német nyelvű hazafiasan gondolkodó polgárságról, itt szinmagyar elem megkönyékezéséről van szó. Késmárk polgárságának tradícionális magatartása, Rimaszombatnak pedig már faji jellege is olyan akadályokat tételeznek föl, amelyek minden nemzetiségi törekvést már eleve megtörötnök kell tekinteni — és mégis úgy van, hogy a kiszemelt két ügyvéd a tót bankok létesítésének szigorú föltétele mellett telepszik ott meg. Mégis úgy van, hogy az ügyvédi irodát és a bankot ott letagadhatatlanul a tót nemzetiségi mozgalmak szolgálatába szegődtek és hogy úgy az egyik, mint a másik hely — daczára minden alanyi tiltakozásának — a tót nemzetiségi mozgalmak újabb központja lesz.

Igen, állítjuk, hogy már lesz is. Losonc és Eperjes példái után nem alathatjuk magunkat olyan reményekkel, hogy ezeket ott meggátolni sikerül. A pénznek

venni! . . . S egy-kettőre elfogott „a nyomdafesték-düh” — s nyomban el is határozottam magamban, hogy szívfájdalmamnak minden maró mérgét kiöntöm a „Gömör-Kishont”-ban.

Pedig tudják-e t. olvasóim, hogy „a nyomdafesték-düh” a világon a legveszedelmesebb mérreg! . . . Tudják-e, hogy ettől részegednek meg leghamarább az emberek? . . . Az író azért részegszik meg tőle, mert mohón nyeli; s ha hirtelen fejébe száll ilyenkor a mérge, csak lóhátról lehet vele beszélni! . . . Ha pedig a festék mérge az olvasó egyik-másikát marja meg, no! akkor jaj még a leghívatottabb íróknak is, mert műve — legyen bár a legtalpraesettebb is — egyszerűen félre lesz dobva s le lesz kicsinyelve egészen a sárgaföldig.

Pedig valamint az emberen és állaton megérezik, hogy mivel és miből táplálkozik, épen úgy az író is megérezik a mindennapi táplálék és társaság. — Mert az író minden befolyásolja, minden inspirálja, amit környezetében lát és észlel. Az író tulajdonképen egy „fel vagy átdolgozó gép” — mely magába szedi a különböző benyomásokat, átszűri a lelkén, s hozzá tesz a magáéból is; — majd átdolgozza, átgyurja egy tanulságos irodalmi művé. Szóval az író egy automata gép, melybe amilyen impressiókat tesszünk, olyan értékű munka is kerül ki belőle. Amiből viszont az következik, hogy az íróknak keresnie és ugyancsak válogatnia kell az impressiókat és a társaságokat is, amelylyel érintkezik.

nincs szaga, nincs jellege, nincs érzése s arra az emberre nézve, akinek szükség van rá, elvesziti minden olyan vonatkozását is, amely ellen egyébként hazafias gondolkodása föl is lázadna talán. Aztán meg az előbbi példákhoz hasonlóan nem fognak sippal és dobbal bevonulni itt sem. A lassu, óvatos munkának meg nem fog elmaradni a hatása ott, ahol azt a pénz még tetszetővé is fogja tenni.

Hogy mi czéljuk újabban a két várossal? Legkevésbé akarjuk állítani azt, hogy a polgárságnak bevallott eltótosítása, hiszen az ilyen törekvésnek első legkisebb lépését is felháborodással utasítanak vissza itt és ott egyaránt. Hanem azért ehhez valami hasonló czél mozgatja őket mégis. Késmárk azon a német nyelvtérületen fekszik, amely az erősebb tót elemmel szemben mindig kisebb és kisebb határokba szorul vissza, azon a nyelvtérületen, amelynek népe akár a faji ellenállás híján, akár pedig kisebb tömegénél fogva a tót nyelv előtt fokozatosan behódolni kénytelen s amely ennélfogva a lassu, de biztos eltótosodásnak már eddig is félreismerhetlen jeleit és bizonyítékait mutatja. Itt tehát ennek az átalakító folyamatnak sietnek segítségére. Teljesen közömbös itt, hogy a város műveltebb és érzésben megállapodott polgárai a mozgalomnak mennyi befolyást engednek, a vidék népe a fő, annak behódítása a czél.

Rimaszombatban pedig a magyar polgárságnak, a szomszédos tót helységekre gyakorolt kisugárzó hatását akarják elensúlyozni. Amíg ugyanis Rimaszombat, mint központ a vidéket uralni tudja, addig a tót nemzetiségi szellemnek a vidéken való sikeres terjesztése alig várható és nem várható sikeres működés sem azok részéről, akiket anyagi kapocs épen a magyar intézményhez köt.

Másképpen lesz tehát ezután itt is. Mindkét helyen egyes ellentálló szigetek erejének ellensúlyozásáról van szó. És arról, hogy a tót nemzetiségi mozgalom térbeli folytonosságának hiányai megszüntetessenek.

Elhatároztam tehát ez alkalommal, hogy felcsapok én is írónak, — de csak fürdői-levél-írónak — s keresni és válogatni fogom mindazon kedves impressiókat és társaságokat, melyek ez ideig nyaralásunkat Iglófüreden oly kellemessé teszik.

Kezdjük mindjárt a kritikát a fürdőhely és gyönyörű vidékének ismertetésével.

Az Úr Isten és a feleségem jóvoltából most már negyedszer nyaralok Iglófüreden. S ahányszor csak idejöttem, az ős természetnek ezen ritka szép paradicsomi vidékére, mindannyiszor nagy lelki élvezettel gyönyörködtem, annak újabb és újabb föltedezett elragadó természeti szépségeiben, a fürdő-telep egyszerű csinoságában, kedves és kényelmes sétányaiban, hol erdőkoszorozott fenyvesek aljában kigyózdva fut a csobogó hegyi patak, haragoszöld pázsitos szűk völgyben.

Igaz ugyan, hogy az igazgatóság körültekintő szeme is, minden évben talál valami javítani, csinosítani, valót e fürdő-telepen, pl. gondoskodott arról, hogy itt elég olcsó pénzért jól kosztolódhassunk. Új budapesti vendéglőst hozott ugyanis Iglófüredre Demjén Jenő személyében, aki nap-nap mellett elég választékos és izletes jó eledellel lát el minden egyes fürdővendéget megfelelő igényei szerint. Továbbá számos új és kényelmes kerti székeket hozott az igazgatóság az idén itt üdülő vendégek kényelmére stb. stb.

És éppen ez az, ami megint csak Losoncra és Eperjesre emlékeztet.

Aggódva várjuk, hogy olyan talajt talál-e a mozgalom Késmárkon és Rimaszombatban is.

A kommentár nem sok, amit e figyelemreméltó cikkhez fűzhetünk. A nyolcezer népességi számtól is messze álló kis városunkban négy pénzintézet áll fenn. A hitel úgy a városban, mint a vidéken már réges-régóta ki van merítve s az újabb vállalatoknak bizony ugyancsak tülekedniök kell és mindenféle mesterkéltséget fel kell használniok, hogy boldogulhassanak és vállalatuk existenciája érdekében válltelve, teljes fizikai és szellemi erővel küzdeni kell, óvatosan ügyelve arra, hogy félrelépéssel vagy nagyobb kockázattal a részvényesek bizalmát meg ne rendítsék.

Most aztán ebben a kicsi fészekben még egy ötödik és pláne nemzetiségi pénzintézet?! Hát ez igazán hallatlan!

És ha van mód arra, hogy a hazafias elemek összefogva védekezzenek ezen új invázió ellen, úgy felhívjuk vármegyénk hazafias gondolkodású és érzelmű közönségét, hogy pillanatig se késsenek!

Az Andrassy-uton a losonci tót nemzetiségi bank fiókjának épülete immár befejezéshez közeledik s rövid néhány hét múlva megkezdődik működését a magyar hazafias érzelmeiről mindig híres Rimaszombat városában.

Reméljük, hogy közönségünkben lesz bátorság, erő és akarat, melylyel tót nemzetiségi szellemnek a bank útján való terjesztése ellenében teljes erővel sikra száll!

Ugy legyen!

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete *Institoris* Endre városi tisztügyész elnöklésével f. hó 4-ikén közgyűlést tartott, melyen jelen voltak a tisztviselőkön kívül: *Baksay* József, *Fábry* Zoltán, *Cseh* István, dr. *Institoris* Endre, *Jaczkó* Pál, dr. *Kármán* Aladár, *Koreny* Pál, *Rábely* Miklós, *Soós* Ferencz, *Stolcz* Zsigmond, *Varga* István, dr. *Weinberger* Rezső és *Zachar* Gusztáv.

A fáradhatatlan és mindenkivel szemben előzékeny dr. *Groó* Béla fürdőorvos pedig finom megnyerő modorával, mint a jó mágnes a vasat, úgy vonza ide a gyógyulást és üdülést kereső fürdőközönséget, úgy hogy szobahiány miatt már az idén számos jelentkező vendéget kellett a fürdő gondnokságának sajnálattal elutasítani.

De szórakozás tekintetében sem panaszkodhatunk, mivel majdnem minden napra esik egy-egy házi hangverseny, tombola, kabaré előadás, mozi és különféle zeneművészeti előadások. F. évi júl. hó 29-én este pedig fényes „*Anna-bált*” rendezett az igazgatóság, melyet a következő programmal egybeállított művészeti hangverseny előzött meg:

1. Bellini „*Romeo és Julia*” ábránd; zongorán előadta: Arnótfalvi Relli k. a.

2. a) Tarnaytól: Dalok. — b) Chaminade „*Madrigál*”. Énekelte: Diescher Rózi k. a., zongorán kísérte: Gyergyószentmiklósi Keresztes István zenetanár ur.

3. Felolvasás: Honnan maradt fel ez a közmondás: „Ott vagyunk ahol a mádi zsidó!” előadta Szabó Endre ur.

4. Zongora solo: a) Zichy G. gróf „*Szerénád*”-ját. — b) Moszkowszky „*Keringő*”-jét. — c) Chovan „*Abránd*”-ját; előadta: Keresztes I. zenetanár ur.

5. Magán ének: — a) Puccini „*Ima*” a Toska cz. operából. — b) Gounod „*Belépő keringő*” *Romeo és Julia* cz. operából; énekelte:

Az első tárgy volt a vízvezetési csőhálózatnak az állami uton való elhelyezésére vonatkozó engedélyokirat. A vízvezeték csőhálózatának egy része ugyanis a vácz-kassai állami közut testén fog elhelyeztetni a tolózárral, szürcsappal és iszaplébocsátóval együtt. Meg kell tehát bontani az uttestet, s azután az uttest és rajtalevő tárgyak veszélyeztetése nélkül eredeti állapotába visszahelyezni. A kir. államépítészeti hivatal a munkálatokra vonatkozó engedélyokiratot, melyben a város felelősséget vállal az uttest helyreállításáért s az esetleg okozott károkért, aláírás végett megküldte, s aztán felterjeszti a kereskedelmi miniszteriumhoz. A közgyűlés a tanács javaslata és *Jaczkó Pál* felszólalása után az okiratban foglalt feltételeket elfogadta s az aláírással megbízta a polgármestert.

Az állami polgári leányiskola 1911—12-ik tanévre vonatkozó költségeloirányzata bevételi és kiadási összegében 4294 korona költséggel elfogadtatott azzal, hogy a tanács utasítatik a város terhére eső dologi kiadásoknak az évi költségeloirányzatba való felvételre.

Báthly Bertalan 32 kor. 64 fillért kitevő és 4 koronás havi részletekben befizetni ajánlott ebadójának részletfizetésre vonatkozó kérelmével elutasított. Több illetőség megállapítása iránt beadott kérelem elutasított.

A belügyminiszter értesítése, hogy a belügyi tárcza terhére 1911. évre felvett s a városok segélyezésére megállapított 3 millió koronából 2 millió kiutaltatott s ebből Rimaszombat város 8500 koronát az adóhivatalnál felvehet, tudomásul vétetett. Az államsegély felosztása a múlt évvel egyező módon történik s ezzel, valamint a jelentéstétellel a tanács megbízott.

Rábely Béla állatorvosnak betegség miatt két havi szabadság engedélyeztetett, s a helyettesítés iránt való intézkedéssel a tanács megbízott.

Badinyi Gyula rendőrkapitány örömmel jelenti be az értesülést, hogy a rimaszombat-poltári vasútépítésre vonatkozó engedélyokiratot a kereskedelmi miniszter már kiállította, s így szeptemberben az építés megkezdhető.

Végül dr. *Kármán Aladár* néhány szóval eszetelve azt az óriási csapást, mely Rimakokova nagyközséget t. hó 3-án érte, mikor a tűz 120 házat elhamvasztott, mintegy 1000 lélekből álló 300 családot hajléktalanná tett s több mint hárommillió korona kárt okozott, indítványozza, hogy a város képviselőtestülete a szerencsétlenség által mélyen sújtott nagyközség előljárásával részvétét közölje, s bizassék meg a tanács a segélyakció megindításával s a város anyagi segélyének nyújtásával.

Az indítványt a képviselőtestületi közgyűlés egyhangulag magáévá tette, s ezzel a közgyűlés az elnök éltetésével véget ért.

Rimakokova pusztulása.

F. hó 3-án d. u. 2 1/4 órakor *Rimakokova* egyik virágzó nagy községünk déli fele és népesebb része porrá égett. A tűz *Neumann Adolf* sütő udvarában keletkezett, ki nem volt akkor odahaza és sütés sem végeztetett. Egy odaváló tekintélyes polgár annak a véleményének ad kifejezést, hogy azt valószínűleg gyermekek patogó gyújtóval való játéka okozta. Az eddigi tűzvizsgálat azonban még eredményt nem tudott felderíteni. A nagy szélviharban, mely északról délnyugati irányban dühöngött, a nagyközség ezen irányban terjedő része, benne a szép főutczával, lehet mondani, hogy egy óra leforgása alatt már lángokban állott. A sok apró gyermek épen az óvóban tartózkodott s így első sorban ezek megmentésére siettek, mert az óvoda és a közelfekvő két iskolaépület is hirtelen tüzet fogott. A gyermekeket szerencsére meg lehetett menteni, de a jelzett épületeket nem. Ezzel együtt rommá égtek, az ág. ev. egyház régi szép temploma tornyával együtt, melyből az egyik harang elolvadva le is esett, a paplak, a tanítói lakok, a község háza, a csendőrlaktanya, a posta, három nagykereskedés, a vendéglő, a hengermalom stb. Az eddigi számadatok szerint 150 lakóház és melléképületei. 300-ra —közel 1000 lélekkel— teszik azoknak a családoknak számát, melyek hajlék és kenyér nélkül maradtak. A kárt 3 millió koronára becsülik, melynek körülbelül a fele biztosítás útján meg fog térülni.

Az ottani lakosság szemtanuk állítása szerint feltűnő közönyt és nemtörődömséget tanúsított a tűz alatt, melyet lélektanilag a nagy rémületnek kell tulajdonítani. Az intelligencia azonban nagy vakmerőséggel szállott szembe a bőszelemmel, de eredménytelenül, mert a nagy szélben csapongó lángnyelvek oly hirtelen csaptak át a házakon és oly hőség uralkodott, hogy szakértő tűzoltók állítása szerint lehetetlen volt a vagyonmentés és első sorban az életmentésre kellett szorítkozni. Hozzájárult ehhez még az is, hogy a földmivelő nép nagy része a mezőben, a nyári munkával volt elfoglalva s midőn hazakereszt, már csak háza tájékát találta. A vész kiütése után egy-két óra alatt már a helyszínén voltak a *zlatnói* gyári tűzoltóság *Novék Béla* vezetésével, az *ujantatólgyi*, a *klenóczi* tegyelmezett tűzoltóság *Bihary Géza* községi főjegyző és *Engler* parancsnok vezetésével, mely tűzoltóság másnap d. u. 3 óráig egyfolytában munkában állott. Továbbá a *nyustya-líkéri*, élén dr. *Szelényi Jenő* kohóigazgatóval, a *rimóczi*, élén *Mitske Gusztáv* főerdésszel, a *cschberek*i és *poltári* tűzoltóságok.

Ezeknek segélykezet nyújtott az életre és vagyonra felügyelő, az alispán által telefonilag Losoncra kirendelt egy század katonaság *Főy*

százados vezénylete alatt, továbbá *Havranek* rimaszombati csendőr hadnagy 20 főből álló csendőrséggel s ez mind hiába, mert tehetetlen volt az emberi bátorság és erő a romboló elemmel szemben.

A borzasztó tűzvésznek egy jó lelkű urnó is áldozata lett. Midőn a paplak egy pillanat alatt lángokban állott, *Banczik Sámuel* ág. ev. lelkész, a közszeretben és tiszteletben álló kishonti alesperes családjával és értékesebb holmijával a templomba menekült. De nem sokáig lehetett maradásuk, mert a bádoggal fedett templom teteje is tüzet fogott és rövid idő alatt beszakadt. A szorongatott istentéelő papi család tehát a szabadba volt kénytelen menekülni. A gyöngye idegzetű papné, midőn látta a nagy veszedelmet és vagyona pusztulását, az ijedségtől szívsszéllődést kapott és nemsokára térje karjai között és a megrémült nép szemeláttára jobblétre szenderült. Ez az esemény még jobban fokozta a rémületet és fejtvesztettséget.

A tűzvész terjedése alatt a községi előljáróság táviratilag fordult a fő- és alispánhoz egy század katonaság kirendelése iránt. Mire az alispán a losonci katonai parancsnokságot kereste meg távbeszélőn és este 10 órakor a katonaság már ott is volt és másnap d. u. 3 óráig kemény munkát végzett.

Az alispán egyidejűleg *Komáromy István* tb. főjegyzőt, — ki még az éj folyamán a helyszínén megjelent, — azzal az utasítással küldötte ki, hogy fejezze ki részvétét a községnek, továbbá a vész letolyásáról és a pillanatnyi segélyezés iránt azonnal táviratilag tegyen előterjesztést. Amennyiben pedig nagymérvű károsodásról lenne szó, azonnal alakítsa meg a segélybizottságot. Az alispáni kiküldött reggel táviratilag jelentést tett az alispánnak. Mire az alispán 2000 koronát és 5 métermázsza szalonát utalványozott a nagyközség károsultjai részére, s egyidejűleg megkereste táviratilag a kassai 6-dik hadtestparancsnokságot egy tábori sütő kemencének a helyszínére való kivezénylése iránt. Az alispáni kiküldött ugyancsak reggel 8 órakor a községi képviselőtestületet és előljárókat a község házához gyűlésre hívta meg, mely gyűlésen a nagy pusztulás felett, a vármegye közönségének részvétét élénk és megható szavakkal tolmácsolván a segélybizottságot nyomban megalakította.

A bizottság elnöke *Knöpfler Károly* ottani nagybirtokos és gyáros választott meg, ki nemes szívének s hazafias és felebaráti érzésének azzal adta ismét ragyogó tanujelét, hogy nyomban 1000 koronát adományozott a károsultak részére, s ez ideig már 20 családnak adott hajlékot. A bizottság tagjai lettek: *Máriássy Gyula* főszolgabíró, *Stubendek József* rkath. plébános, *Helló János* gyógyszerész, *Ferencsik József*, *Lipták Endre* ig. tanító, *Jeszny Gáspár*, *Cholch*

Kordin Mariska k. a. operai énekművész nő s zongorán kísérte: *Keresztes I.* zenetanár ur.

6. F. Mendelssohn „Trios” Pianó, violine és violoncellón előadták: Dr. Sztahovszky Antalné urnó, Dr. Marcsék Tibor és Dr. Sztahovszky Antal urak.

Az egész hangverseny letolyása magas művészi színvonalon állott s monhatom, hogy minden egyes szereplője kitűnően telelt meg a hozzájuk fűzött nagy igényű várakozásnak. Különben a művész-est fényes sikerét előre biztosították: *Kordin Mariska* m. kir. operai énekművész nő és *Keresztes István* zongoraművész föllépte, kik valóban fennem csillogtatták művészi tehetségüket és nagy zenei tudásukat.

Az „*Anna-bál*” táncmulatságán azonban már kevesebben vettek részt. Az első négyest mindössze 16 pár táncolta, a csárdást csak néhány pár ropta, míg a bosztont már többen andalogták. De hát így van az, ha a mai fiatalság nem táncolni jár a bálókba, hanem csak mákot törni és kéjelegni. — Az „*Anna-bál*” azonban mégis jobban sikerült, mint az elmúlt heti házi-hangverseny után rögtönzött tánczestély, amelyen csak 5—6 pár tánczos gyötörte egymást a villanyfényvel pazarul kivilágított társalgó szép nagy termében.

Istenem! . . . ha visszagondolok azokra a boldog időkre, mikor még fiatalon magam is ugyancsak rugtam a port, amikor még a tánczon és a tánczosokon is rajta volt a magyar típus, s azokra a fiatalkori természetes vidám

bohóságokra, mely ha egyszer elmúlt, nem virul ki többé uj tavaszra, mint a rózsa! . . .

Hej! . . . tempi passati! . . . most már sajnós, más a módi, más a kificzamított modern szokás és telfogás! . . .

Istenem! mily vidám, egyszerű életet is élünk „a régi jó időkben!” . . . Semmi idegesség, semmi neurasthénia! . . . Hire-hamva se volt azelőtt azoknak a sok mindenféle divatos nyavalyáknak, melyek mai életünket megrontják és oly fanyarrá teszik, mint az éretlen vaczkor.

Hiszen ma asszony, férfi és gyerek, mindenki úgy szalad, mintha bottal kergetnék. — Ha bekapja az ételt, mint kutya a legyet, mindenki lóhalálában fut dolgozni, szórakozni, divatos jótékonytságot hajhászni, vagy tudj Isten hová siet? . . . Soha sincs ideje, sem a maga, sem a hozzátartozandói számára. Hiszen manapság már alig találunk egy-egy jó magyar családot, mely a boldog familiáris körben eldiskurálgatna egymásközött a házi dolgokról, avagy a családi és társadalmi élet folyásáról. Ez a jó magyar szokás már végképen kiveszett! . . .

Régenten asszonyaink és leányaink nem ültek fényesebbnél-fényesebb toillettekben az asztalhoz, mint most, hanem csak egyszerű házi ruhákban, perkál kötényben jártak és futkostak ki az ebédlőből a konyhába és onnan vissza az asztalhoz, mindegyre kínálgatva és osztogatva az inyesiklandó magukfözte jobbnál-jobb és izletesebb eledeleket. Csakhogy akkor nőink még nem ültek fel a nagyzólvó hivalkodás és a fény-

űző hóbertos divat tönkrejuttató vesszőparipájára; sem pedig a kalapot nem kívánták a háznál erőnek-erejével maguk viselni; de meg holmi teminista zöldségekkel sem hagyták magukat szaturáltatni. Mert akkor még csak ábrándozni tudott a nő és igazán szeretni a férfit; okosan vezetni a háztartást és a gyakorlati életre helyesen nevelni a gyermekeket a gyöngéd édes anya s kenyeret keresni és az egész család existenciáját biztosítani a gondos családapa. De bezzeg azután virágzott is ám a boldog családi otthon, mert nem tette pokollá a takarékos és házias asszony! . . .

Fiatal leányaink pedig szemérmesen eltakarván testi bájaikat, még a bálókba is csak könnyű, tiszta fehér, vagy apró virágu mouse-line vagy más e fajta állig gombolt olcsó ruhákban jártak a szép magyar csárdás andalgós, his harang, toborzós, csalfa és kopogós figurát s reggelre rendszeren rongyokká tánczolták ruháikat. Manapság meg a drága „bukjtel” szoknyákban kihívó szemérmelenséggel fitogtatják idomaikat s a bálokon tolytonosan egy helyben, a cigány előtt járnak egymáshoz zsuffolva a reszkető csárdást, vagy plégényre dőlve a kéjelgő bosztont. De igazán tánczolni, keveset tánczolnak! . . .

Egyébként az idén itt nyaraló fürdővendégek dicséretére legyen mondva, most nincsen olyan nagy luxus, mint az előző években volt látható; — ami arról tesz tanubizonyságot, hogy jelenleg sokkal több itt a gyógyulást és üdülést

Miksa, Postarik Pál, Repcsok István, Sunyár Haraj Pál, Pavlove Pál, Fűzi Rezső, Tauffer Ignác és Zuberecz János pénztárnok. A bizottság nyomban megkezdte működését is és azonnal intézkedett élelmi szerek beszerzése és az újra építkezés iránt. Fel kell még említenünk, hogy a nagy tűz alatt a rendet *Máriássy* főszolgabíró tartotta fenn a katonai és csendőrpáncsnokkal és egy pár kisebb lopási eseten kívül, más rendezavarás nem fordult elő. A tolvajokat az éber csendőrség még a helyszínen elesípte.

Elismeréssel kell megemlékeznünk a losonci ezredparancsnokságról és *Károlyi* századosról, ki az alispán telefoni intézkedését közvetítette a parancsnoksággal, és a losonci telefon kezeléssel a rendkívüli gyorsaságért. Ugyancsak a helybeli vasuti állomáson szolgálatot teljesítő két vasuti tisztről, kik a tüzeset alkalmából a hatóságot, szolgálaton kívül is saját telefon vezetékekön igyekeztek támogatni. Ezt azonban a rimaszombati telefon kezeléssel és a rimabányai vasuti állomásról már nem mondhatjuk.

Végül közöljük, hogy a várm. főispánja táviratilag szintén részvétét közölte a nagyközséggel és 3000 kor. segínyt kért a belügyi kormánytól; az alispán pedig elrendelte az országos könyöradománygyűjtést s az elpusztult község érdekében minden saját hatáskörébe eső intézkedést soron kívül végez.

Széljegyzetek.

Renán a mondója: „a szorongatott lélekre semmi sem gyakorol kínosabb fájdalmat, mint az az öntudat, hogy egyedül és elszigetelve vagyunk attól a nagy vallásos családtól, amelynek tagjai a világ legáldottabb lelkei.”

A legáldottabb lelkek a nagy világ nagy vallásos családjából kerülnek ki. A legnemesebb vonásokat itt látjuk s innen folynak ki azok a finom szájak, melyek a világnak szépséget és bájot adnak.

Azok a nemes vonások, miket az emberiségben szemlélünk, rendszeren a vallásnak nemes vonásai. Az aczél-kemény lelkek ékessége a vallásban finomul és tökéletesül.

Egy üde léleknek csak üde vonásai lehetnek. Ép úgy, mint a rózsza üde színe az egészséges természettől van. Nos és tapasztaljuk ki a vallásos világot: találunk-e másra, mint üde szép lelkekre?!

Ezért is lesz mindig nagy feladat a vallás ellen küzdeni. Mert azonkívül, hogy az Isten védi a vallást, ennek természetes, nagyszerű elvei és hatásai nagyon sok küzdelembe fognak még kerülni, de nagyon sok küzdelmet fognak tul is élni!

kereső beteg, mint a fürdői öltözködést majmoló divatbáb. Alig látni egy-két széles karimájú nagy kalapot, melyet úgy látszik alaposan száműzött már a „Napoleon”-féle pofonütött csákó, meg a különféle bóbítás turbán. Örömmel kell azonban constatálnom, hogy a szoborszerűségig szük, divatos, drága ruhák, elényészöen tűnnek el, a szerény egyszerűséggel öltözködő nagyobb számú hölgy-közönség között, ami a fürdő látogatottságát jövőre is biztosítani fogja. — A férfidivat is inkább az egyszerűségnek hódol, mint a karrikaturás ficsurak öltözködési mániájának.

De nem folytatom tovább! . . . hadd maradjon a levelem elején hirtelen tellobbanó kikeresésem és boszuállásra gondoló tenekedés kudarcza a m. t. olvasó közönség előtt egy megfejtésre feladott rébusz! . . .

Mert hát valamint minden fürdői idényben, épen úgy jelenleg is feltűnt biz itt egy-egy pár megörökítésre nagyon is érdemes figurális kabinetalak, kiknek élethű fotografiáját megkísértem biz én guszpusom szerint lefesteni, de azoknak színes képekben való kiállítását és a t. olvasó közönség között közrebocsátását megakadályozta „a mindenható cenzura”, melynek sajnós, alá kellett magamat vetni.

S hogy ki volt az a kriminális szigorú cenzor? . . . azt találja el a szíves olvasó maga, mert én biz Isten nem merem elárulni a nevét, attól tartván, hogy megbobol érte a feleségem!

A viszontlátásig Isten velünk.

Türkölly József.

Érezte ezt a nehézséget *Renán* is, mikor mondja: „ugyancsak talpon kell lenni, mikor a gyermekek és asszonyok összekulesolt kezekkel esdekelnék előttünk és mondják: Higyj ugy, mint mi hiszünk.”

Bizony, míg imádkozó asszonyok és gyermekek lesznek: ezeknek nemes arczáról olvassuk le a boldogságot, a tökélyt, az emberi élet rendeltetését és czélját.

Hiszen miért érte meg a nő és gyermek jobban a vallást? Azért, mert náluk az érzelm a tulnyomó! Ők szívükkal dolgoznak. Már pedig a vallás első sorban a szívnek szól; ezt elégiti ki és ezt boldogítja.

Azért nagyszerű megadás van egy hitetlen bölcselkedő szavaiban s még szebb s még dicsőbb elismerés, mikor a tudományra szinte ráczátoló ama őszinte sóvárgást látjuk bennük: „éltüket (a vallásos emberek életét) ugyan nem kívántam volna, de irigylem halálukat” . . .

De különben mit is akar az észnek merevsége a felsőbb hatalmakkal szemben? Ah, az abszolút függetlenségre törekvő észnek mennyi szomorú nyoma van! Mennyi barátát vont ez bele az életbe s hány tej veritékébe került ez a gög?!

Mit használ ez? Minél tovább halad az ész a büszkeségben, annál többet szenved és annál inkább bukik.

Az igaz, hogy ilyen észnek mindentéle ellenbizonyíték semmi! Merev mint a kopár szikla a murányi fensik néhány terméketlen hegyesucán.

Sodor, mint a kegyetlen hűvös szél. Elvisz egészen a kétségbeesés halálos borzalmaig. Sőt még a sírnál is sarkalja az ilyen ész a gögöt. Azt kiáltja bele, mit a sátán az idők elején ordított a feneketlen mélységekbe az Ur felé: non serviam Tibi! (Nem szolgálok Neked!)

S lám, mivel mégis bebizonyul, hogy a gögösnek is ura a sir: azért az ilyen ész sohasem vergődik nyugalomra s ezekből válnak ki a szomorú lelkek nyomasztó, fojtó, borzalmas sóhajtasai, melyeket olyan rémitően fest le *Dante* a pokolban!

Hát kell ennél nagyobb pokol? Játszani a gögös ént és folyton érezni, hogy ez semmi? Hogy nem ur, hogy nem független, hogy rája tapos a nap az ő melegével; az éj az ő sötétségével; a föld az ő borzalmaival, az élet az ő nehézségeivel; az idő az ő mulásával; s a lét az ő megfejtethetlen rejtelseivel??

És mit akar ez az ész? Ez a független isten? Nem érezzük-e, hogy a sirok közt fázik és nehéz lesz a keble a temető fojtó levegőjétől? Nem érezzük-e, hogy ha a kételkedők szelleme bujdosik a jeltelen sirok közt, akkor reszketnek a szegény, tudatlan lelkek, mert a halál árnyéka borul a világra?!

Óh, mert a kételkedőnek nincsen nagyobb kérdőjele, mint a sirok, mint a halál! S mivel ez az ő nagy baja s mivel ezen évődik, hát csaknem testvérvé válik a halál s mindenütt ennek nyomait hagyja hátra.

Hány örömet dúl, mennyi nyöszörgést támaszt és mennyi sóhaj fahaszt ő: mert testvére, mert réme, mert eleme — a halál. Küzdene ellene, de mindenütt a halál érvényesíti. Nem tudja elfelejteni, de áldozatul dobja magát! Fussatok ez éjből! Jaj a ki kételkedik!

Erre is ráidézhető ez a nemesen érdekes kérdés: „mi baja lehet az ég (ilyen) kedveltjének”? . . .

Hirek és vegyesek.

Személyi hírek. Dr. *Meskó* Miklós vármegyei tiszti főorvos f. hó 3-án hazaérkezett két heti távollét után, s most f. hó 7-ikétől kezdve kísérő felülvizsgáló utjában dr. *Kerekes* Pál egészségügyi felügyelőt, ki f. hó 7-én Nagyrőczen és Jolsván, 9-én a Garamvölgyön s 10—11-ikén Feleden és városunkban fogja a hivatalos vizsgálatot végezni.

Szakall Vincze a vármegyei árvaszék elnöke betegsége folytán szabadságon van. Helyettese *Máriássy* László h. elnök.

Dr. *Fornet* Gyula vm. főjegyző e hó 1-től a rendes 6 heti szabadságidőt vette igénybe.

Gundelfingen József főispáni titkár szintén szabadságra távozott 4 hétre.

Kubinyi Bertalan vm. levéltárnok e hó 15-én meg két heti szabadságra.

Törvényszéki elnökünk szabadságon. Kolbay Sándor kir. táblai bíró, törvényszékünk érdemes elnöke f. hó 2-ikán kezdte meg hatheti szabadságát s ennek tartama alatt az elnöki teendőket *Cseh* István kir. törvényszéki bíró látja el.

Kinevezések. A vallás és közoktatási m. kir. miniszter *Alery* Emma helybeli áll. polgári leányiskolai helyettes tanítónőt ugyanezen iskolába segédtanítónővé nevezte ki. *Faludy* Jolán dobsinai polg. leányiskolai helyettes tanítónőt pedig az ottani iskolához segédtanítónővé nevezte ki.

A vallás és közoktatási miniszter *Kontra-tovits* Jolán helybeli állami polgári leányiskolai helyettes tanítónőt, *Kontra-tovits* Élek pénzügyőri biztos szép képzettségű leányát a nagyenyedi áll. polgári leányiskolába a XI. fizetési osztályba segéd tanítónővé nevezte ki. A kinevezett tanítónő itt működése idején nemcsak tudásával, de a gyermekekkel való igen jó bánásmódjával biztosította a maga részére a rokonszenvet és elismerést.

Rendjelviselési engedély. A király megengedte, hogy *Mihalik* Dezső Koburg hercegi uradalmi ügyész a bolgár nemzetirend tisztí keresztjét elfogadhassa és viselhesse.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatási miniszter *Ilyés* Árpád dobsinai áll. polgáriiskolai helyettes tanítót a palánkai állami polgári iskolához helyezte át.

Körorvos választás. Dobsinán f. hó 2-án volt a körorvos választás nagy érdeklődés mellett. Az egészségügyi körbe dr. *Rosinger* J. választott meg orvosá.

Gyermekszanatórium megnyitása. Balatonalmádiban e héten megnyitották az első gyermekszanatóriumot nagy ünnepség keretében, melyen gróf *Zichy* János vallás és közoktatási miniszter is megjelent. Az ünnepélyen a székesfővárosi kir. tantelügyelőség ez időszerinti hivatalvezetője: *Lőrinczy* György, városunk jeles szülötte, alkalmi költeményét szavalta el nagy hatás mellett.

Távlovaglás. Hlj. *Máriássy* László kassai m. kir. honvéd huszár hadnagy, f. hó 2-án Kassáról etetés nélkül egy éjjel lovagolt haza s pompás kondícióban érkezett meg. Azt tudtuk, hogy *Máriássy* hadnagnak kitünő lova van, de ahhoz olyan lovas is kell, mint a nyalka hadnagy.

Csendőrségi szemle. *Postupici* *Kostka* Pál vezérőrnagy a m. kir. csendőrség felügyelő helyettese f. hó 1-én városunkba érkezett. Itt *Havranek* János csendőrhadnagy jelentést tett a csendőrség állapotáról s a vezérőrnagy vizsgálatot tartott az ügykezelés és a legénység állapotára felett. F. hó 2-ikán innen Rozsnyóra utazott.

Az egészségi felügyelő vizsgálata. Említettük, hogy dr. *Kerekes* Pál, a belügyminiszteriumhoz beosztott közegészségügyi felügyelő személyesen ellenőrzi a részére beosztott kerületben a cholera elleni óvó intézkedéseket. A felügyelő f. hó 3-ikán Krasznahorkaváraljáról városunkba érkezett s f. hó 4-ikén reggel dr. *Zehery* István helyettes vm. tiszti főorvossal együtt kiszállott Ratkóra, s f. hó 5-ikén szintén dr. *Zehery* kíséretében Putnokon tartott vizsgálatot. Jövőhéten valószínűleg városunk és vidéke felülvizsgálatára kerül a sor.

Ajándék. *Máriássy* Andor budapesti lakos, ki a mult héten pár napig családjával együtt rakottyási birtokán időzött, a rakottyási állami elemi iskolának Magyarország nagy tálitkéjét ajándékozta. Az iskola gondnoksága ez uton mond halás köszönetet.

Gyászrovat. Vettük a gyászjelentést, mely szerint felsőkubini és demjénfalvi özv. *Kubinyi* Kálmánné szül. runyai *Nagy* Zsuzsanna — *Kubinyi* Géza országgyűlési képviselő édes anyja — mult hó 30-án, életének 78-ik évében hosszas szenvedés után Rozsnyón elhunyt. Az elhunyt köztiszteletben és becsülésben álló nagy műveltségű urasszony, még a régi gentry világ egyik élő női tanuja volt, kinek vendégszerető házában sok szép idő folyt le. Az elhunyt mindig igen előkelő körben élt és fiatalabb éveiben sokszor fordult meg a fővárosi előkelő, magas és művelt körökben. Hamvait a gömöriskárosi családi sírboltban f. hó 1-én temették el nagy részvét mellett.

Banczik Sámuel rimakokovai ág. ev. lelkész, alesperes maga és családja: 6 gyermeke, menyé és unokái nevében gyászapon tudatja a lesújtó hirt, hogy felesége szül. Bulla Mária 49 éves korában, boldog házassága 32-ik évében f. hó 4-én délután 4 órakor váratlanul hirtelen elhunyt. A mélyen megrendítő gyászbeszéd híre széles körökben keltett őszinte részvétet s a f. hó 5-ikén végbement temetésén összesereglett az egész vidék lakossága. A temetésen megjelent **Farkas** Zoltán kerületünk országgyűlési képviselője is, ki a lesújtó hír vétele után nyomban hazajött, hogy a szerencsétlenül járt lelkészt bánatában résztvevő szavaival vigasztalja, s a község mélyen sujtott lakosságát is biztatja, vigasztaló szavaival megnyugtassa. — Temetése, melyet Knöpfler Károly kastélyában rendeztek, tegnap d. u. ment végbe impozáns keretben és részvét mellett.

Szabadság. Kubinyi Andor kir. tan. pénzügyigazgató szabadságát e hóban vette igénybe, s azt Pöstyén furdőben tölti. A pénzügyigazgatóság vezetését Szombath György p. ü. tanácsos, pénzügyigazgatóhelyettes vette át.

Erdészeti kinevezések. A t. évi július hó 1-én életbeléptetett új fizetés, valamint létszámrendezés alapján Coburg herceg uradalmában Császákóczy Károly, Hering Samu és Pilez Ottó erdőmestereket erdőtanácsosokká, Szatmáry Lajos erdőmérnökjelöltet segéd erdőmérnökké és Holman Jenő erdőmérnökgyakornokot erdőmérnökjelöltté nevezte ki jelenlegi állomás helyeiken való meghagyással.

Nyugalombavonulás. A földművelésügyi m. kir. miniszter Szmik Gábor m. kir. főerdőmérnököt, a kassai m. kir. erdőhivatal főnökét saját kérelmére állandó nyugalomba helyezte. Szmik Gábor huzamosabb ideig erdőgondnok volt Rozsnyón.

Adományok. A győri ágost. ev. egyház kebelében árvagyermek és szegénysorsuk részére szeretetház építettén; annak költségeire dr. Institorisz Endre 4, Medveczky Sándor 3, Hámos Aladár 4, Boczkó Dániel 2 és Szombath György 5 koronát adományozott. Ezen nagylelkű adományért hálás köszönetet mond megbízásból Szombath György.

Katonák átvonulása. A losonci cs. és kir. 16-ik tábori tüzérezred Wagner Henrik alezredes parancsnoksága alatt 37 tiszttel, 350 legénnyel és 280 lóval hétfőn d. e. 12 órakor városunkba érkezett s itt egy napi pihenőt tartott. A katonaság innen Tornalján és Rozsnyón át Kassa felé vonult, a hol nagyobb szabású lövőgyakorlatok lesznek, s aztán szeptember hóban Galícia határában tartandó királygyakorlatokon vesz részt az ezred.

Iparosösztöndij. A miskolci kereskedelmi és iparkamara területére rendszeresített 600 koronás iparosok utazási ösztöndíjat kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a kamara javaslatára Sárossy Károly közsöbrászsegédnek ítélte oda.

Községi orvos választás. Klenócz nagyközség képviselőtestülete július hó 20-án **Máriássy** Gyula járási tiszti főszolgabíró elnöklésével közgyűlést tartott, melyen községi orvossá dr. **Schwarz** Sándor budapesti lakost választották meg. Az új orvos most végzi a katonai szolgálatot, mely után az oklevelet meg fogja kapni.

Adomány a tüzkárosultaknak. A porrá égett rimakokovai károsultak részére az első segélyt Knöpfler Károly ottani nagybirtokos és gyáros adományozta, kerek 1000 koronát. Továbbá vagy 20 családnak már hajlékot adott. — A második segélyt **Gottlieb** Árminkokovai kereskedő részéről történt, ki 100 drb. kenyeret adott kiosztásra.

Kiváló baritonista. Mint értesülünk, **Pongó** Sándor főgimnáziumunk volt növendéke, a ki eddig a rajztanítás és festőművészet terén képezte magát, ujabban kitűnő hangjával aratott sikert, a mennyiben a győri színházhoz kapott alkalmazást mint bariton énekes szép fizetéssel. A jeleshangu ifjura szép jövő vár, ha hangját megfelelő iskolázásban részesíti.

Gondokszági ülés. Az állami polgári leányiskola gondokszága folyó hó 5-én délután ülést tartott, melyről lapunk jövő számában referálunk.

Halálozás. **Veres** László törvényszéki jegyzőt és nejét mély gyászba döntötte 3 $\frac{1}{2}$ éves kis fiuk: **György Béla** mult vasárnap bekövetkezett elhunyt. A kis gyermek vörhenyben halt meg, s f. hó 1-én temették.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati ker. munkásbiztosító pénztár igazgatósága rendes havi ülését id. **Rábely** Miklós elnöklésével vasárnap: július 30-án tartotta. Az ülésen az elnök üdvözlő és megnyitó szavai után személyi ügy nyert elintézés, amennyiben az igazgatóság egyik kiváló, pontos, szorgalmas és mindenkor tárgyilagos tagja: **Altmann** Sámuel, ki önálló üzletet nyitván, megszűnt az igazgatóság alkalmazott tagja lenni, leköszönt alelnöki állásáról. A paritás elve szerint az igazgatósági alelnök az alkalmazottak közül lévén választandó, az igazgatósági ülésen **Nagy** Sámuel, a **Benkó** János czég üzletvezetőjét választották meg alelnökké. De nem feledkezett meg az igazgatóság a leköszönt alelnökről sem, ki valóban rászolgált arra, hogy becsülettel és tisztességgel, komoly törekvéssel betöltött állásában kifejtett hasznos és önzetlen működéséért az igazgatóság elismerését és köszönetét tejezze ki. Az igazgatóság **Rábely** Miklós elnök ilyen értelemben tett indítványához egyhangulag hozzájárult. Ennek megtörténte után **Molnár** Lajos igazgató referált a betegsegélyezési és kártalanítási ügyekről, melyek könnyebb elintézése érdekében már előbb igazgatósági elnökségi ülés tartatott. Az itt megtartott tárgyalások eredményéhez képest az ügyvezető-igazgató által tett előterjesztéseket és javaslatokat az igazgatóság jóváhagyta. Az újonnan szervezett állásokra a pályázatot 10 nap alatt kiírja az igazgatóság. **Gröszinger** Miksa hozzászólása után ismételt kimondták, hogy a betöltendő számellenőri állásra csakis mérlegképes, lehetőleg kereskedelmi érettségivel és pénztári gyakorlattal bíró egyén alkalmaztassék.

Várgede furdő. Ugy látszik, mégis csak lesz ennek a furdőnek a fellendítéséből valami. Tulajdonosa **Kohn** Albert fáradhatatlanul agitál, hogy részvénytársasági alapon újjáalkossa és a modern igényeknek megfelelően berendezze furdőjét. A részvényekre újból megkezdődtek a jegyzések és kilátás van rá, hogy a tavaszra új építkezéseket és átalakításokat eszközölnek a várgedei furdőn. A tervezet szerint 300,000 korona alaptőke szükséges, a melyre 1500 darab 200 korona névértékű részvényt bocsátanak ki. A kiadást 10,000 koronára tervezik, a bevételt pedig 35,000 koronára. A fennmaradó 25,000 korona tervezett haszonból 9% tőke törlesztésre 13,500 korona, 5% osztalékra 7500 korona, tartalékalapra 4000 korona menne. — **Várgede** furdő és a gyógyforrás ismertetésére egy kis füzetke is jelent meg, a melyből megismerjük a furdő és a telep tekvését, berendezését, a Valéria forrásvíz vegyi elemzését, gyógyító hatását, a furdőket, szobaárakat, a kínálkozó szórakozásokat és végül a furdő történetét népmonda alapján. Ez a népmonda ugyan nagyon anakronisztikus dolgokat tartalmaz, a mennyiben **Giska** cseh hadát 1443-ben szövetkezeti a törökkel, a kinek **Gedeő** várja fáj a foga. Ugy száz év különbséggel megjárna a dolog, mert a török jó száz évvel a csehek leveretése után telepedett le erre a vidékre. Ha nem is irathatják **Thukydides** az ilyen történetet, de ekkora anakronizmus nélkül is megismerhetjük **Várgede** történetét.

Mulatság. A putnoki Kaszinó f. hó 5-én a furdő helyiségeiben igen sikeresnek ígérkező **Kabaret** mulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor.

A helybeli kereskedő ifjuság mulatsága a losonci 25. gyalogezred zenekarának és **Oláh** Gyula czigányzenekarának közreműködése mellett ma délután 4 órakor lesz a **Széchenyi** kertben.

Anna-bál. **Várgeden** az **Anna-bál** f. hó 13-án fog megtartatni a rimakokovai tüzkárosultak javára. Belépő-jegy 1 korona.

Agyonütötte a villám. **Julius** hó 29-én óriási vihar vonult át a Felső-Rimavölgye felett. A már majdnem elviselhetetlenné vált tikkasztó hőség után rémes felhők gomolyogtak és verődtek össze az északi égbolt peremén s délután 1 óra tájban elementáris erővel tört ki a vihar, óriási menydörgés, villámlás és pusztító jégesővel egyes felhőszakadás kíséretében. A villám több helyen lecsapott s **Nyustyán** végzetes sze-

rencsétlenségnek volt az okozója. **Ráztóczy** Pál nyustyai földbirtokos aratói a vihar elől egy kunyhóba menekültek, a melybe belecsapott a villám s kilencz aratót a földre sujtott; **Koczka** Pálné azonnal meghalt, a többi arató pedig többé-kevésbé megsebesült. — **Klenócz** községben is lecsapott a villám egy gazda istállójába, a melyet felgyújtott s az istállóban lévő tehenét agyonsujtotta. Különösen nagy károkat okozott a vihar és jégeső **Rimabánya** községben. A **Repnó** patak fékevesztett folyóvá nőtte ki magát és végig söpört a községen; az árvíz elvitte a hidakat és átereszeket, vízzel árasztotta el az udvarokat és lakásokat. Hatalmas köveket és fatönköket sodort magával az ár, a mely nagy károkat okozott, különösen a csépelő gazdáknak, mert elvitte a szérűn levő kicsépelte terményeiket. A jégeső tönkretette a sarjutermet és teljesen leverte a még lábon álló árpa és zabtermést. A vihar a szépen mutatkozó gyümölcstermet is tönkre tette, leverte a gyümölcs nagy részét és igen sok fát tövestől csavart ki. Ehhez hasonló viharra és felhőszakadásra a község legöregebb emberei sem emlékeznek.

Letartóztatott szülésznő. Városunkban nagy szenzációt keltett mult vasárnap **Sz. I.-né** helybeli szülésznő letartóztatása. **Özv. Szlabaj** Jánosné **Zvara** Mária egy helybeli ur háznál szolgálatban levő szakácsnő többeknek elmondotta, hogy a szülésznő magzatelhajtás céljából tiltott műtétet hajtott végre rajta. Az eset híre eljutott a kir. ügyészséghez, s **Penyigey** Lajos kir. ügyész felhívására a vizsgálóbíró házkutatást tartott az időközben eltávozott szakácsnő lakóhelyén és a gyanúsított szülésznő lakásán. Miután a szakácsnő — kit időközben a kórházba szállítottak — a bűnös cselekmény elkövetését igazolja, s a vizsgálat is alapos gyanúkat szolgáltatott, dr. **Musotter** Miklós vizsgálóbíró a szülésznőt letartóztatta s vasárnap a fogházba szállította. A vizsgálat folyamatban van.

Lezuhant ablaktisztító. **Kasza** István helybeli ablaktisztító hétfőn — 31-én — délután az Erzsébet-terem Haas Salamon üzlete felett az emeleti ablakokat tisztogatta, miközben kilépett az ablak párkányára. A párkányzat leszakadt s a biztosító öv nélkül levő ablaktisztító lezuhant a járdára. Nagy rémület támadt azok között, kik a magasból esést látták és siettek a szerencsétlenül járt ember segélyére. **Kocsira** tették s bevitték a közkórházba, hol a sérült súlyos betegen fekszik.

Elfogott gonosztevő. Megirtuk lapunkban, hogy a **Klenócz**hoz tartozó egyik tanyán mult hó 23-án **Velkó** Márton 16 éves pásztorfiú a 11 éves **Lászká** Johanna nevű kisleányt megbecstelenítette s aztán agyonlőtte. A fiu megszökött és elbujdosott, de a csendőrség **Fekete** balogon **Zólyom**-megyéhen mult hét végén a szüleinél levő fiut letartóztatta és hétfőn bezároltatta a helybeli kir. törvényszék fogházába. Az elvetemült fiu beismeri tettét s azt mondja, hogy azért lötte fejbe a kis leányt, mert ez megfenyegette, hogy bűnös cselekedetét elmondja gazdájának és szüleinek. Félt, hogy ezek agyonverik s revolverrel fejbe lötte áldozatát. A bíróság elrendelte az elvetemült gonosztevő elmebeli állapotának megvizsgálását.

Gyilkos szecskavágó. **Pálmai** Antal IV. osztályos elemi iskolai tanuló **Rakottyáson** a minap betévedt **Fejes** István udvarába s ott pajkosságból a szecskavágó gépet próbálta működésbe hozni, de oly szerencsétlenül, hogy jobb kezének mutató ujját csaknem egészen levágta és összeroncsolta a gép. **Szalvendy** Gyula nagybérlő nyújtotta az első segélyt a szerencsétlenül járt fiúnak.

Tompa emlékünnepe. **Feketehegyen** a furdővendégek a hagyományos **Tompa** emlékünnepe julius hó 30-ikán ez idén is megtartották nagy érdeklődés mellett. Hiányzott a rendezőségéből a mi kedves régi barátunk **Perjessy** Lajos a „**Délvidék**” szerkesztője, ki évről-évre mélyebb igyekezett tenni ezt az emlékünnepet.

Hogy parkiroznak nálunk. Azt hallottuk, hogy a régi temetőben, melyet mostan népkertté és játszótérre parkiroznak által, az első sövényt a sétány közepén végig ültették.

Panasz. **Panaszt** kaptunk egy pár tekintélyes polgár részéről, hogy a városban nem tisztítják rendszeren az árnyékszékeket. És a kőboreket sem irtják.

Lawn-tennis verseny. A múlt hó 28-án félbeszakított versenyeket a következő napon folytatták és fejezték be. Az eddig nem közölt eredmény: Krayzell Miklósné—dr. Takácsy Ákos, Ragályi Tula—dr. Fáy István ellen: 6: 2, 6: 2, Keisler Mara—dr. Söldos Béla, Kálniczky Margit—Lukács Endre ellen: 6: 4, 3: 6, 9: 7, Keisler Mara—dr. Söldos Béla, Krayzell Miklósné—dr. Takácsy Ákos ellen: 8: 6, 6: 2, Kálniczky Margit—Lukács Endre, Ragályi Tula—dr. Fáy István ellen: 6: 1, 6: 2 arányban győztek. A vegyes páros versenyben: I. díjként Keisler Mara ezüst állványt, dr. Söldos Béla ezüst cigaretta-dobozt, II. díjként: Krayzell Miklósné ezüst manicure készletet, dr. Takácsy Ákos díszes serleget (dr. Institórisz Endre által adományozva), III. díjként: Kálniczky Margit ezüst asztalkendőtartót, Lukács Endre egy hamutartót nyertek.

A versenyt múlt hó 29-én a vármegyei Casinó helyiségében sikerült táncestélyt fejezte be, mely reggel 7 órakor ért véget. A vacsoránál dr. Söldos Béla elnök szép beszéd kíséretében osztotta ki a díjakat. A hölgyek közül jelen voltak: Fáy Szontagh Rózsa, dr. Fülöp Dezsőné, dr. Kálniczky Gézáné, Keisler Gusztávné, Krayzell Miklósné, dr. Löcherer Tamásné, Lukács Gézáné, Medveczky Sándorné, Osváth Dánielné, özv. Ragályi Gézáné, Ragályi Gyuláné, dr. Ráróssy Gyuláné, dr. Söldos Béláné, Szakall Andrásné, Hegyessy Xandi, Kálniczky Márta, Keisler Aglaja és Mara, Lukács Margit, Ragályi Tula, Ráróssy Aranka, Szakall Eta.

Iskolai értesítés.

295—1911. sz. — A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban az 1911/12. évre szóló beírások szeptember 1—4. napjain eszközöltek. A Rimaszombatban lakó szülők és gyámok figyelemztetnek arra, hogy a *gymn. I-ső osztályába* a tanulók *felekezeti különbség nélkül* szeptember 1-ső napján iratnak be. — Felkérem tehát a helyben lakó *nem protestáns* szülőket, hogy első osztályba lépő fiaikkal a beírás első napján annyival inkább jelentkezzenek, mert a többi napokon való jelentkezések alkalmával elsősorban a prot. vallású tanulók vétetnek fel, a más vallásúak csak azután s csak addig vehetők figyelembe, míg a törvényes létszám betelik.

A javító, pótló- és telvételi vizsgálatok 1911. augusztus 30. és 31. napjain d. e. 8—12 ig tartatnak meg. A javító vizsgálat díja tantárgyaként 2 kor., a pótlóvizsgálat díjtalan, a felvételi vizsgálat díja 20 kor.

Ezuttal különös súlyt fektetünk arra, hogy vidéki tanulók csak az igazgató és az iskola orvosa által megvizsgált s egészségügyi és erkölcsi tekintetben teljesen *kifogástalannak* talált lakásokban helyeztessenek el. Ezért felkérem mindazokat, kik tanulókat tartani óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat aug. 20-ig a főgymn. igazgatói irodában bejelenteni sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1911. aug. 1.

Dr. Veress Samu, főgymn. igazgató.

Pályázati hirdetmény.

3846—1911. T. sz. — A kurinci m. kir. földmives iskolánál, mely intézet a f. év őszétől gazdasági munkavezető **altisztképző szakiskolává** szerveztetik át, Rimaszombat r. t. város közönsége által létesített három, egyenként 300 koronás alapítványi hely betöltése végett az 1911—12-ik tanévre pályázatot hirdetünk.

Felhívjuk ennél fogva mindazon helybeli illetőségű egyéneket, kik ezen alapítványi helyek valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy eziránti kérvényeiket a 22-ik életév betöltését igazoló születési anyakönyvi kivonat, fejlett és egészséges testalkatról szóló hatósági, orvosi, szegénységi, erkölcsi és legalább a VI-ik elemi iskolai osztály elvégzéséről szóló bizonyítvánnyal, valamint oly értelmű szülői vagy gyámi nyilatkozáttal felszerelve, hogy míg növendékek lesznek, a nyilatkozat kiállító által a kellő ruházattal, elláttatnak, a városi tanácshoz czimezve bezárólag f. évi **szeptember hó 1-ig** nyujsák be.

Kiszolgált katonák előnyben részesülnek.

Rimaszombat, 1911. augusztus 3.

Vladár József, polgármester h.

CSARNOK.

Az élet kapujánál.

Kinyitott előttem az élet kapuja . . .
És én, a dőre álmok álmodója
Im, belépek rajta!

Köröttem mormogó, hullámzó sokaság,
Kik mindannyian az Élet jármát huzzák
Szomorun, sötéten . . .

Szívemben virágos, nagy kikelet kaczag,
Ringatva mámoros, lüktető álmokat;
Teljesülést várót . . .

S aki majd utánam idelép a sorba,
Engem is úgy lát már; vágyak nélkül vonva
Az Élet igáját . . .

R—alf.

Az agg honvéd.

Irta: KERTÉSZ FERENCZ.

A frissen aláhullott hó kétszeresen fehérnek tűnik fel a pompás téli estén. Vidám kipirult arcu fiatalság koresolyákat zörgetve s tobogánokat vonszolva csoportokban vonul végig az utcán haza felé, kipihenni az élvezetes délután fáradoimat. A kocsit lovak által vont csilingelős könnyű szánok siklanak át; villamos kocsik örült esengetése, bérkocsik és magántogatók robogása, teherkocsik siró nyikorgása, kiáltások s minden más zaj, mely a nagyváros élénk forgalmáról tanuskodik.

E szinte fülsiketítő zürzavarban csaknem elvesz az ősz, öreg, esonkakaru honvéd sűrű, fáradt, alig halható kiáltása:

„Estiújság!” „A nap!”

Meggémberedett tagjaival már alig képes mankóját szorítani, s ujságjait szorongató karját kinyújtani, hogy az arra járó-kelőknél ki-nálhassa azokat.

Röviddel utóbb már csendesebb mederbe terelődik a zaj, lassan-lassan elnéptelenedik az utvonal, pihenni térnek a napi munkától fáradt emberek s megkezdődik a néma sötét éj rövid uralma.

Az öreg honvéd egy nehéz, keserves sóhajt hallat. — Koldus sóhaj, ki hallaná meg. — Azután elesigázott testét penészes, szürke katonai köpönyegével takargatja körül, fejébe valami poros, zsiros, vörös rongyot nyom, mely valaha katonai sapka lehetett, — a híres vörös sapka — hóna alá fogja egyetlen hű támogatóját, a mankóját, s megindul haza felé.

Valahol a külvárosban van az otthona s az öregnek esontjait ugyancsak meg kell erőltetnie, hogy egy órán belől álomra hajthassa fáradt, ősz fejét.

Kihalt, csendes lett a város. A sűrűn aláhulló ezüstös hópikkelyek már elfedték az egész utat, fehér lepellet vonták be a csupasz fákat, melyek mint sok esontváz kísértetiesen zörgetik tagyos ágaikat, ha a hideg szél végig sir rajtok, s nedves hóköpenybe burkolták a járnai már alig tudó fáradt honvédet. Nem, nem bírja már tovább. És egy üzlet előtti lépcsőzetre ült, hogy megpihentesse elesigázott testét, meggémberedett tagjait.

353—911. szv. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni m. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni, turjaremetei, rimaszombati, szatmárnémeti-i és jászberényi osztályaiban elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1911. évi november hó 1-től, 1912. évi október hó végéig szükséglendő

kenyér, zab, széna, alomszalma és tűzifa

biztosítása iránt a debreczeni m. kir. állami méntelep számvevő irodájában 1911. évi augusztus hó 23-án délelőtt 10 órakor írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog megtartatni. — A takarmány szükségletre megjegyeztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek ajánlati előnyben részesülnek. — A közelebbi szállítási feltételek a debreczeni m. kir. állami méntelep számvevő irodájában, továbbá az eperjesi, turjaremetei, rimaszombati, szatmárnémeti-i és jászberényi ménteleposztály parancsnokságoknál meg tudhatók, ahol a szállítási feltételek füzeté is betekinthező és ahonnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetik. — Debreczen, 1911. évi július hó 1-én.

Debreczeni m. kir. állami méntelep-parancsnokság.

Álom ül szemére. S a fagyos éjben az öreg álmodik, hogy szinte felmelegszik, bele pirul. „Hajrá, üsd! Vágd! Előre! Előre!” Ott van újra a harcmezőn, az ő otthonában. Lelkesedve hadonáz esonka karjával, magasra tartva mankóját. Ott megy legelő a zászló után, szeme villámokat szór s lelkesedve dudolja e felséges dalt, e szent éneket:

„Kossuth azt üzente . . . Kossuth azt üzente.” S az éjjeli szél magával ragadja a sűrű hőtömeget, s a hőtömegeg a bus mélódiát is.

Azután visszaül ismét az öreg régi helyére, könnyei nem hullanak többé, rekedt hangja el-tompul, lázas ajka még egyet-egyet vonaglik s lángoló szemére fagyos álom ül.

A szemközti lámpa halvány sugara átszűrődik a sűrűn hulló hőtömegben, kísérteties fényt vetve az alvó takósárga arcára. . . .

Szürkülődik. A hópihéék már gyérebbe szállingóznak alá. Megnépesedik ismét az utca munkába siető férfiakkal és nőekkel. Tejes kocsik zörgése, üzleti rolók moraja, szemetesek esöngetései felverik s munkára szólítják a még alvó városiakat.

Egyik sarkon nagy csoportosulás. A földön valami, vagy valaki hever, s a tömegből egyes közelebb állók könnyel adják a kíváncsiskodó többiek tudtára, hogy „megfagyott.”

Három nap múlva egy díszes temetési menet vonul végig az utcákon.

Elöl kuruez nótákat játszó katonabanda, utána diszbandérium, katonaság, s a balga társadalom ezzel lerótnak véli kötelességét azzal szemben, ki vérét, ifjúságát, boldogságát és ezzel egész életét áldozta érettök hazájáért, a mindannyiunknak annyira kedves hazánkért. De buta göggyében nem jut eszébe az utóknak, hogy életébe is juttathatott volna legalább annyit az elhunytak, hogy a fagyos időtartam alatt meggémberedett tagjait felmelegíthette volna.

Szerkesztői üzenetek.

Uj pásztor. Nagyon elhisszük, hogy sokan fő a feje az új pásztornak, míg konyhója minden zég-zugát berendezé és az eddig szellemekkel tördő s az ideák tündér paripáin nyugató ész kénytelen leszállani a föld göröngyre, hogy azokat turja kenyérért és a kétszerkettő kevésbé költői témáin bizlalja képzeletét. Hát minden kezdet nehéz, de aki új pásztorrágot adott, megadja hozzá az áldást is onnan felülről, hogy a jó pásztor sokat tehessen juhokéért. Mindnyájan nagyon köszönjük a levélbeli üdvözlést és megelégedést, Miklós bácsi is családjával és abban a reményben élünk, hogy ha majd minden zég-zug rendbe jön és otthonosan érzed magad a Kakas és Trsztye között, akkor újra személyesen is föl fogsz keresni bennünket, a mint addig a posta cihozza szellemednek kedves szülőiteit papírra kaeskaríngózza. Szívbeli üdvözlünk!

Eladó ház.

Kossuth Lajos-utca 35. számú ház. melyben több lakás van és külön udvarral bir, szabad kézből eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek ugyanott **Rentka Jánossal.** 10—*

Eladó zongora.

Egy kellemes hangú és teljesen jó karban lévő zongora 160 forintért eladó **Szűcs Györgynél** Rimaszombat ... Rákóczy-utca 22. szám alatt. ...

Szülők figyelmébe.

Két polgári leányiskolai növendéket teljes ellátásra — szülői gondozás mellett — intelligens család felvesz.

Czim: a kiadóhivatalban.

Eladó kocsi.

Fábrý Ferencz gesztetei róm. kath. plébánosnál egy kőristából házilag készített kitűnő vadonatúj hajtó kocsi 450 K-ért eladó. A venni szándékozók forduljanak a fenti címre: Gömörmegye, Gesztete. u. p. Rimasimonyi.

CIGARETTA HÜVELYEK

rendkívül olcsón kaphatók
IFJ. RÁBELY MIKLÓS

könyv-, papirkereskedésben Rimaszombat

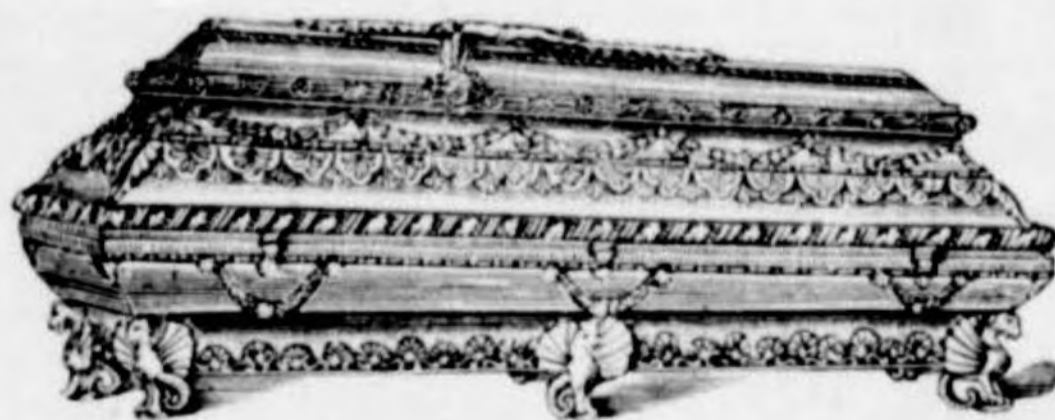
Árak 100 darabonként:	Fix	30 fill.
Sírolin	14 fill. Marschall	32 fill.
Kincsem	16 fill. Aba	32 fill.
Kohinor	18 fill. Heba	32 fill.
Pique	20 fill. Jacobi antinik	32 fill.
Sorompó	24 fill. Rizabadi	34 fill.
Club specialité	28 fill. Kader	36 fill.

1 drb cigarettatöltő-gép . . . 14 fillér
100 drb finom fehér szopóka . . . 96 fillér
100 drb finom fehér, kétszer égetett szivarszopóka 1.16 fillér. — Club, Rizabadi, Amra, Exquisit, Lombart, Bonton stb. legjobb cigarettapapirosok olcsóbb, mint bárhol.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentúl a régi név igénybevételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle** újonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Kérem eunélfogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészül jut, ezen szomorú kötelességek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **érez- és fakoporsót, szemfedőt, sirkoszorút, koszorúszalagot, készítették gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a leggyorsabbtól a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri 36—*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

A Rimaszombati Konzervgyár R.-T.

Vásárol: nyári almát, selejtes almát és egészséges hullott almát, szilvát, apró és közép fajta körtét, zöld diót, vörös áfonyát, ringlót, barackot, meggyet, málnát, ribizlit bármily mennyiségben.

Elad és ajánl: zöld borsót, zöld babot, gombákat, paradicsomot, befőtteket, ezitrom, narancs és **málnaszörpöt**, gyümölcs izeket, cukrozott gyümölcsöt és cukrozott narancshéjat a legjobb minőségben.

Árajánlattal, árjegyzékkel és a gyümölcs vételre vonatkozó felvilágosítással a gyárvezetőség készséggel szolgál. 5—*

Levél és távirati czim: **„KONZERVGYÁR“ RIMASZOMBAT.** .-

ÉRTESETÉS!

A nagyközönség körében több oldalról megnyilvánult óhajnak engedve, elhatároztuk, hogy a

Várgedei Szénsavas és Vastartalmu Fürdő R.-T.

lehetőleg minél előbbi megalakulása érdekében a részvények folytatólagos jegyzését szorgalmazzuk. — Miért is felkérjük a t. közönséget, hogy ezen városunk és megyénk szempontjából elsőrendű fontosságú s reális alapítás érdekében a részvények jegyzése iránt érdeklődni s oda hatni sziveskedjenek, hogy az alapítási tervzetben lefektetett módokat szerint a részvények elhelyezése körüli munkánk eredményes legyen s a részvénytársaság megalakulása minél előbb megtörténjék.

Részvények jegyezhetők irodánkban (Kossuth Lajos-utca 2. L.), valamint az összes megyebeli pénzügyintézetknél, hol a befizetések is eszközöndők.

Rimaszombat, 1911. augusztus 3.

FISCHER, MÓLDVAY és NEUMANN

általános ügynöki és bizományi irodája. 1—*

Vásárjog-bérbeadási hirdetmény.

1—3

3831—1911. T. sz. — Rimaszombat r.-t. város **vásári helypénzszedési joga** 1911. évi november hó 1-től 1917. év október hó 30-ig tartó 6 évre bérbeadó. Kikiáltási **bérösszeg évi 18008 kor.** azaz Tizennyolcezer nyolcezer korona.

Felhívtnak a bérelni szándékozók, hogy írásbeli zárt ajánlatukat a kikiáltási összeg 5%-át kitevő bánatpénznek a város pénztárába befizetését igazoló hivatalos nyugta kapesán **1911. évi augusztus hó 30-ik napjának** déli 12 órájáig a városi polgármesternél annyival inkább nyujtsák be, mert a későbbérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A vonatkozó részletes feltételek a polgármesternél megtudhatók s bérelni szándékozók tartoznak magukat azoknak alávetni.

A beérkező ajánlatok felett a városi képviselő testületi közgyűlés dönt, kinek az ajánlatok feletti szabad választási joga fentartatik, sőt belátása szerint azok egyikét sem tartozik eltogadni.

Rimaszombat, 1911. évi augusztus hó 2-án.

VLADÁR JÓZSEF, polgármester h.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-t.

üzletfeleinek, t. közönségnek szives tudomására hozza, miszerint a mai követelményeknek megfelelőleg **Rimaszombatban** felépített

gépgyárát és gépjavitó műhelyét üzembe hozta.

Gyárt és javít: motorokat, cséplőket, elevátorokat és mindenféle gazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket és vasszerkezeti munkákat. ::

Hengerrovátkálás gyorsan és pontosan eszközöltetik.

Autogén gyorsforrasztás tengely vagy bármilyen öntött vasalkatrészekre 24 órán belől eszközöltetik.

:: **Allandó raktár mindenféle gazdasági gépekben** ::

A géptulajdonosok felkértnak, hogy a javításra szoruló gépeket mielőbb szállítsák be, nehogy későbbi időszakban beállani szokott torlódás miatt, az késedelmesen eszközöltessék. 6—*

Megbízható ügynökök felvételnek.

Megbízható ügynökök felvételnek.

≡ Keressük mindenben a legjobbat! ≡

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál, **igyunk** és **kérjünk** mindenütt:

SZÁNTÓI

természetes ásványvizet.

mely gazdag, természetes szénsavtartalmánál és rendkívül szerencsés vegyiösszetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve hasznos

első rangu asztali- és gyógyviz.

Bornak: **Fűszer.** — Betegnek: **Gyógyszer.**

Egészségesnek: **Óvszer.**

Főraktár: **DEREKAS JÁNOS** fűszer- és csemegekereskedőnél **Rimaszombat.** 3—*

Hirdetmény.

1430 sz. — Pelsőcz város előljárósága által közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező „Sajó-parti vendéglő italmérségi joggal,” a „Piaczi bolt” és a „Silling-féle földbirtok” 1912. évi jan. 1-től kezdődőleg 4. végül a „A vásári helypénzszedési jog” szintén 1912. évi január hó 1-től kezdve 3 évre, **1911. évi szeptember hó 19-én d. e. 9 órakor** a városházán nyilvános szóbeli árverésen hasznobérbe fog adadni.

1. A „Sajóparti vendéglő” kikiáltási ára: 1200 korona. — Bánatpénz 600 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapírban, mely összeg a bérlet tartamára a bérbevevő biztosítékát is fogja képezni.

2. A „Piaczi bolt” kikiáltási ára 650 korona, bánatpénz 10%, mely összeg a bérlő által — biztosíték gyanánt — 325 kor. egészítendő ki.

3. A „Silling-féle földbirtok” kikiáltási ára: 70 korona, bánatpénz 10%.

4. A „Vásári helypénzszedési jog” kikiáltási ára: 1575 korona, bánatpénz 1000 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban, mely összeg a bérlő biztosítékát is fogja képezni.

A városnak ez időszerint 4 országos, 3 ünnepi- és heti vásárai vannak.

Az árverési és szerződési feltételek a városházán a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Pelsőcz, 1911. július 31.

K. Czékus István, Ambrus András,
főjegyző. 1—2 bíró.

ELADÓ HÁZ.

Kossuth-utca 41. számú ház
szép udvarral és nagy kerttel eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek:

ANDRÁSI LÁSZLÓ fényképészszel. 8—*

Hirdetmény.

4073. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Vasas Johanna végrehajthatónak Léka Pál végrehajtást szenvedő ellen 345 kor. 32 fill. és 564 kor. tőke s jár. iránti árverési ügyben a végrehajtási árverés az 1881. évi 60. t. cz. 144. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Sajópüspöki községben fekvő s a sajópüspöki 32. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. 1—5, 7—12, 14, 16—20, 22. sorsz. alatt Urbéri birtok és 81. összeirási számú ház és közös erdő ingatlanból Léka Pál B. 9. alatti 1/2-ad jutalékára 912 korona,

a Sajópüspöki 101. sz. tjkvben foglalt A. 1. 2—3, 5—9, 11—15, 18, 20. sorsz. Urb. ingatlan, ehez tartozó közös erdő ingatlanból B. 6. alatt Léka Pál nevében álló 1/4-ad jutalékára 527 korona,

a Sajópüspöki 135. sz. tjkvben foglalt A. 1. sorsz. 839/a. alatti ingatlanból B. 4. alatt Léka Pál 1/6-od jutalékára 9 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, s

annak megtartására határnapul **1911. évi október hó 12-ik (napjának d. e. 10 óráját** Sajópüspöki községbe a községi bíró házába tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is elfognak adadni, a 32. és 135. sz. telekkönyvi ingatlanokra C. 12, C. 3. alatt özv. Léka Mártonné szül. Léka Terézia javára bekebelezett özvegyi jog ezen árverés által nem érintetik.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikáltási ár 10%-át, azaz 91 kor. 20 fill., 52 kor. 70 fill. és 90 fillért készpénzben, vagy az 1881.

évi LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1911. évi július hó 20. napján.
Mészáros s. k., kir. törvszéki. bíró.

SOÓS GYULA és TÁRSA

temetkezési vállalata Rimaszombat.

Állandóan nagy raktárt tart **koporsókban** u. m. fa, utánzott és valódi ércben.

Szemfedőkben: tarlatán, bobinett, selyem-illusion és selyemgázban.

Halotti lepedőkben: cambrie, szatén, atlasz és noblesz-selymekben.

Sirkoszorukban: bámulatra méltó nagy választék.

Ajánlkozik temetések rendezésére úgy helyben mint vidéken a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebb kivitelig. 2—6

Gyászjelentések elkészítése és azoknak szétküldése csupán önköltségi áron számítatik fel.

TELEFON 47. ALAPITATOTT 1851

ÖZV. HLOZEK JÁNOSNÉ és FIA

GÉP-TAKARÉKTŰZHELYKÉSZÍTŐ

RIMASZOMBAT.

TŰZHELYEI MA MÁR

ORSZÁGOS HIRŰEK!

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN!

FLEISCHER és T^{SA}.

GÉPGYÁRA ÉS VASÖNTÖDÉJE KASSÁN, VÁM-UTCZA 11. SZ.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemeltartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jöhrinevű gépeit a **nyári idényre.** nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással, járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostát,** továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket,** mint p.: **Henze-**

főzőket, cukrosítókat, maláta-, burgonya-zuzókat, malom-berendezéseket stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét** állandóan raktáron tartjuk.

Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük. 5—6

